

Čermákovice (okr. Znojmo)

„Nad Podskalským mlýnem“.

Neolit–eneolit. Ojedinelé artefakty. Povrchový sběr. Průzkum. Uložení nálezu: dočasně u nálezce.

Lokalizace: WGS-84: 49.0359497N, 16.2009019E

Na ostrožně nad meandrem říčky Rokytne byl proveden povrchový průzkum na obdělávaném poli malého rozsahu. Po západní straně polohy vede červeně značená turistická cesta.

Nadmořská výška nálezů je okolo 280 m. Povrchovým sběrem zde byly získány dva kusy štípané kamenné industrie. Jedná se o korový úštěp z rohovce typu Krumlovský les, varieta I, a přepálený úštěp. Kulturní příslušnost nálezů je nejasná. Artefakty lze chronologicky zařadit pouze rámcově do průběhu neolitu až eneolitu. Z uvedené polohy se jedná o první archeologické nálezy.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

Two unpatinated chipped artefacts were found at a hilltop site in 'Nad Podskalským mlýnem' field in the cadastral area of Čermákovice (Znojmo District). The finds can only be broadly dated from the Neolithic to Eneolithic periods.

Martin Kuča

Dolní Věstonice (okr. Břeclav)

„Roviny“, parc. č. 1977/13.

Neolit. Sídliště. Vertikální řez. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Regionální muzeum v Mikulově, p. o., př. č. 07/2023.

Lokalizace: WGS-84: 48.884924N, 16.638125E

V roce 2022 byly na sousední parcele č. 1977/11 při stavbě rodinného domu zjištěny sídlištní objekty ze starého a mladého neolitu (Piačková, Trampota 2023). Následně byla počátkem roku 2023 zahájena stavba dalšího rodinného domu na dotčené parcele 1977/13, přičemž výkopové práce se zde omezily pouze na hloubení základových pasů. V profilech výkopů byly zdokumentovány celkem tři zahloubené objekty. Movitý materiál byl získán jen z profilu jednoho objektu, a to v podobě drobného střepu s výraznějším písčítým ostřivem. Soudě podle nálezů na sousední parcele by se mohlo jednat nejspíše o keramiku lenyelské kultury.

Literatura

Piačková, K., Trampota, F. 2023: Dolní Věstonice (okr. Břeclav). *Přehled výzkumů* 64(1), 175.

Summary

During the excavation of foundation trenches for a new family house, three sunken features were documented on Plot No. 1977/13 in 'Roviny' field (Dolní Věstonice cadastral area, Břeclav District). Based on the finds from the neighbouring plot, these are most likely Neolithic features.

František Trampota

Holešov (k. ú. Dobrotice, okr. Kroměříž)

„Nadetrávníč“.

Neolit. Sídliště. Orientační zjištění. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Muzeum Kroměřížska, p. o., inv. č. A30997–A31007.

Lokalizace: WGS-84: 49.3453811N, 17.6126889E

Při rozsáhlé rekonstrukci vodovodu v celkové délce téměř 8 km v oblasti na západním úpatí Hostýnských vrchů mezi vodojemem Žopy a vodojemem Bystřice pod Hostýnem byly registrovány dvě polohy s předchozí lidskou aktivitou (k druhé poloze viz oddíl Doba železná). Obě polohy byly zjištěny na katastrálním území Dobrotic. V prvním případě šlo o montážní jámu v severní části polohy „Nadetrávníč“, jihozápadně od polní cesty vedoucí ke kynologickému areálu, kde bylo posbíráno několik kusů neolitické keramiky a štípaný kamenný artefakt. Výskyt neolitické keramiky a štípané industrie koresponduje se staršími zprávami o nálezech z trati „Nadetrávníč nad nádražím“, odkud jsou zmiňovány nálezy broušených kopytovitých nástrojů (Fišer 1976, 19–21). Nálezy mají charakter sběru, jelikož byly posbírány na výhozech vytěžené zeminy v okolí montážních jam v bezvýkopovém úseku. Nízká četnost archeologicky pozitivních zjištění je poplatná bezvýkopové technologii s montážními jámami v poměrně značné vzdálenosti od sebe (průměrně okolo 100 m), která výrazně limitovala možnosti archeologického poznání.

Literatura

Fišer, Z. 1976: *Pravěk Kroměřížska. Díl II – soupis*. Rkp. disertační práce. Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Brně. Filozofická fakulta. Uloženo: knihovna Filozofické fakulty Masarykovy univerzity.

Summary

During the reconstruction of the water supply in Holešov (Dobrotice cadastral area, Kroměříž District), small ceramic fragments and a chipped artefact dated to the Neolithic period were collected around one of the installation pits in 'Nadetrávníč' field. The site has been previously known due to the finds of polished stone artefacts (Fišer 1976).

Miroslav Popelka, Martin Paulus

Hrušovany u Brna (okr. Brno-venkov)

Ul. Stávání, parc. č. 1871/1, 1872/1.

Zemědělský pravěk. Sídliště. Vertikální řez. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i. 139/23–1 až 139/23–5.

Lokalizace: WGS-84: 49.0415869N, 16.5926233E

V roce 2023 proběhl v intravilánu obce Hrušovany u Brna, v ulici Stávání záchranný archeologický výzkum, který vyvolala výstavba rodinného domu. Z hlediska charakteru polohy jde o mírný svah orientovaný směrem na jihovýchod ohraničený říčkou Šatavou. V místě stavby je terén vyrovnaný. Nachází se zde cca 30–40 cm ornice (nadloží), která nasedá na prachovito-jílovité (spraš) podloží. V rýhách základových pasů se podařilo zachytit celkem sedm objektů. Šlo o nevýrazné a mělké prohlubně (patrně kule/sloupcové jámy a nevýrobní objekty). Nepočtené nálezy umožňují pouze obecné datování do období zemědělského pravěku.

Vzhledem k povaze stavby a téměř absenci movitého archeologického materiálu nelze o zjištěné situaci říct nic bližšího. Objekty pravděpodobně náleží většímu sídlišti, které v tomto prostoru prozatím nebylo identifikováno. Nicméně, prostor stavby se nachází v místě, které je svými geomorfologickými a geologickými podmínkami příhodné pro tento druh pravěkých aktivit (vzdálenost od vodního toku, sklon a orientace svahu, stabilní geologické podloží).

Literatura

Bíško, R. 2023: *Hrušovany u Brna, Ul. Stávání, stavba rodinného domu*. Rkp. nálezové zprávy, č. j. MTX202300536 [cit. 2024-06-13]. Uloženo: Archiv nálezových zpráv Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. Dostupné také z: Digitální archiv Archeologické mapy České republiky <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/M-TX-202300536>.

Summary

A rescue archaeological excavation conducted in connection with the construction of a family house in Stávání Street (Hrušovany u Brna cadastral area, Brno-Country District) yielded several settlement features that are broadly dated to the agricultural prehistoric period.

Richard Bíško

Kuroslepy (okr. Třebíč)

„Zarážky“.

Neolit-eneolit. Ojedinělý artefakt. Povrchový nález. Průzkum. Uložení nálezu: dočasně u nálezce.

Lokalizace: WGS-84: 49.1469069N, 16.1974733E

Při povrchovém průzkumu v okolí řeky Oslavy byl v trati „Zarážky“ nalezen jeden kus štípané kamenné industrie. Pozoruhodná je surovina, ze které byl artefakt zhotoven – jedná se o čepelové škrabadlo s bilaterální retuší ze silicitu typu čokoláda. V okolí nálezu nebyly získány jiné artefakty. Z uvedené polohy se jedná o první archeologický nález. Datování nástroje je problematické. Podle blízkých zpracovaných lokalit z meziříčí Oslavy a Chvojnice by mohl náležet k dokladům osídlení kulturou s moravskou malovanou keramikou (cf. Kuča et al. 2012; Bartík et al. 2014), ale nelze vyloučit i jiné zařazení do průběhu neolitu až eneolitu.

Literatura

Bartík, J., Běhounková, L., Kuča, M. 2014: Sídliště staršího stupně kultury s moravskou malovanou keramikou Březník – „Střední hon“. *Přehled výzkumů* 55(1), 25–46.

Kuča, M., Nývltová Fišáková, M., Škrdla, P., Vokáč, M. 2012: Lokalita staršího stupně kultury s moravskou malovanou keramikou v Březníku na Českomoravské vrchovině. *Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity* M 17, 95–120.

Summary

An isolated find of a chipped artefact made of chocolate silicite was discovered in the cadastral area of Kuroslepy (Třebíč District) in ‘Zarážky’ field. The find can be broadly dated from the Neolithic to Eneolithic periods.

Martin Kuča

Lhota (k. ú. Lhota u Lipníka nad Bečvou, okr. Přerov)

„Dlouhé hony“, parc. č. 1898.

Neolit. Sídliště. Povrchový sběr. Průzkum. Uložení nálezu: Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.4963036N, 17.6082678E

Během povrchového sběru v polní trati „Dlouhé hony“ byl autorem příspěvku nalezen ojedinělý štípaný artefakt. Jedná se o 3,4 cm dlouhou čepel s příčnou retuší (eventuálně čepelové škrabadlo) vyrobené z obsidiánu (obr. 2). Artefakt má vysoký průsvit s šedočerným odstínem. Provenienci obsidiánu lze předpokládat v oblasti jihovýchodního Slovenska (Přichystal 2009, 143), vzdálené přibližně 320 km od zkoumané lokality. Přestože artefakt pochází z povrchového sběru, můžeme jej dát do souvislosti pravděpodobně s kulturou s lineární keramikou, jejíž sídlištní aktivity jsou zde, dle písemného sdělení Z. Schenka, doloženy velkým počtem archeologických nálezů z dřívějších let.

0 3 cm

Obr. 2. Lhota. Čepel z obsidiánu. Foto A. Šindlerová.

Fig. 2. Lhota. Obsidian blade. Photo by A. Šindlerová.

Literatura

Přichystal, A. 2009: *Kamenné suroviny v pravěku východní části střední Evropy*. Brno: Masarykova univerzita.

Summary

An isolated chipped stone artefact was discovered during a surface survey in ‘Dlouhé hony’ field (Lhota u Lipníka nad Bečvou cadastral area, Přerov District). The blade with transverse retouch made of obsidian (Fig. 2) is likely connected to earlier finds made at the site, which document occupation from the Linear Pottery culture period.

Radek Johančík

Lubná (k. ú. Lubná u Kroměříže, okr. Kroměříž)

„Rybníčky“, jihovýchodní okraj intravilánu, parc. č. 3164.

Lengyelská kultura. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Muzeum Kroměřížska, p. o., inv. č. A31060–A31074.

Lokalizace: WGS-84: 49.2177692N, 17.4054281E

Archeologickým výzkumem probíhajícím v souvislosti se založením základní technické vybavenosti pro plánovanou zástavbu sedmi nových rodinných domů na parcele č. 3164 v k. ú. Lubná u Kroměříže se na jihovýchodním okraji obce podařilo doložit existenci dosud neznámého neolitického sídliště. Lokalita se nachází nad soutokem bezejmenných vodotečí tvořících přítoky potoka